

pride v konkurz, v konkurzni masi pa je bilo 2,761.795 gld. pasiv, temu nasproti pa gotovine — 234 gld.!! Vseh aktiv skupaj je bilo 18.950 in še teh ni bilo mogoči v denar spraviti!

Z druge strani pa vender priznavam, da je borza v sedanjih naših razmerah — potrebno zlo! Denar je blago kakor vsako drugo, veliko tržišče mu je neizogibna potreba. Zlasti zadolžene naše države so navezane na tak denarni trg. Da njega ni, morale bi svoje obveznice čestokrat izpečavati po jako neugodnem kurzu, in fluktuacije v cenah bile bi še mnogo izdatnejše nego dandanes. V istem položaju se nahajajo delniška društva, tudi ona se ne morejo odreči borznih pomoči. Sedanjega gospodarstvenega reda, naslanjajočega se v prvi vrsti na kredit in kapital, predstavljeni si vsaj jaz niti ne morem brez borznega prometa. Saj je istina, nikjer ni toliko izrodka, toliko izprijenosti in moralične nesnage, kakor baš pri špekulacijski trgovini na borzi. Toda ona posreduje med iskalci in ponudniki, in v tej svoji funkciji vsaj v denašnjih razmerah ni nadomestna. Drugo vprašanje je pač, ali se te razmere ne utegnejo izpremeniti tekom človeškega razvoja? Da se to zgodi, da se odpravi sedanji gospodarstveni in družbeni red, potem gotovo ž njim tudi poneha borza in borzna trgovina.

Na grobu nádej.

1.

Pómlad si mi bila,
Ki v srca čudezni
Vrtec si sadila
Rožice ljubezni:

V srci je pognal
Popje polrazvito,
Prejmi, děkla zalo,
Prejmi prvo kito!

2.

Rožic v kito vijem,
Ki jih v srca sredi
Izbibili s sijem
Tvoji so pogledi . . .

Kahor vígred zemljo
Z mladim cvetjem kiti,
Moje te objemljo
Misli v noči skriti.

3.

Orli, gnezdu vzeti,
Hrepene povsodi
Po domačem sveti,
Po svobodnem rodi:

Za teboj kopnéva
Mi ljubav, mladenka,
Tvojega odseva
Čárobná rojenka . . .

4.

Dneva sem in leta
Znamenje izgubil,
Ko sem v popji cveta
Déklico zaljubil.

Pa da dan in leto
Bégu časa róp je,
Srce hrani sveto
Mi spomin na pójpe!

5.

Oj, ljubezen moja,
Kakor rože v brsti,
Pila žarke sója
V lepih dnij si vrsti:

Deklici privila
Oh, si se ljubeče,
Tiho ji odkrila
Srce koperneče . . .

6.

Vera v boljše čase
Dviga oratarja,
Kádar razdivjá se
Silna moč viharja:

Náme dvojbe tigra
Kanila je nával,
Ta konča se igra,
Ko bom v grobu spaval..

L-j.

Ljubljanski

Leposloven in znanstven list.

Štev. II.

V Ljubljani 1. novembra 1889.

Leto IX.

Kresna noč.

Kresna noč je. Luna sveti,
Zemljo krije tajen mir.
Rahlo giblje se dobrava,
In šumi tihotno vir.

Jézero stojí mi v dolu,
Bör ob jézeru zelen,
Tam pod bôrom pa objemlje
Dvoje srce ljubezni sen.

*V blesku, dèkle, si rojena,
Jaz sem revne bajte sin;
Vélik greh je, če se druži
S siromakom bogatin!*

**Kaj je méní do palače,
Kaj zlatá, srebrá mi mar!
Tvoja sem, ostanem tvoja,
Druzega nikdar, nikdar!**

*A nocój še pojdem s tâbo
V tvoj bogati, beli grad ...
Tu pod bôrom je globina,
Zakopan ji v dnù zaklad *

Jasen višek, luna sveti,
Zemljo krije tajen mir;
Rahlo giblje se dobrava,
In šumi tihotno vir ...

Bije pólunoč z zvonika,
Kaj blestí se iz globin?
*Vidiš? ... O, nocój še pojde
S tâbo revne bajte sin!*

Vroče jo poljubi v lice,
Plane po zaklad v vodó ...
Dèkle čaka, bridko plaka,
Jézero stojí mirnó!

Jos. Ant. Klemenčič.

Na grobu nádej.

7.

Kamen čas okruši,
V jeklo grb svoj seka,
Toda moji duši
Bolni nima leka:

Zemlja se pomlaja,
Ptica v grmu peva,
Svetlo solnce vstaja,
V sreca grob mi seva ...

8.

Mrak na zemljo lega,
Zarje gine sev,
Tiho toži z brega
Mehki slavčji spev.

Temno megla vstaja,
V dol trepeče vir,
Prsi mi napaja
Sládko blagi mir.

9.

Oh, razprosti náme,
Noč, lehkotna krila,
Da vsaj v snù objame
Déklica me mila!

Kádar zemlja spava,
Ptice v varstu gnezda,
Oh, tedaj priplava
Zláta moja zvezda!

L-j.

41

teh nezvanih gostov in takó se stalno naseljuje le 5% izgnancev, iz vseh drugih pa se obrazuje masa ljudij brez domovine, ki brodijo iz kraja v kraj in katere po potrebi najemljejo predprijetniki po cenah, za kakeršne ne dobite »parjene repe«. Sevéda se po takem ti ljudje na vse načine silijo k raznovrstnim nezakonitim dejanjem in popadajo zaporedoma v »katalažko«, kjer pa jih po sedanji praktiki delj nego tri dni ne morejo obdržati, ker ni prostora. Zatorej se časih nabere po stotisoč ljudij, »kateri so prvič nepotrebni ruskemu občinstvu, drugič sibirskemu, tretjič niso podvrženi sodiščem, četrtič nimajo niti prava na ječo in na posteljo od desák.« In vendar še vsemu temu ne more biti konca! Po mnenji samodržavnikov še Rusija za to tudi ni zrela!

Na polovici pota med Nižnim in Moskvo se vidi na pravi stráni Vladimir, ki je nekdaj igral važno vlogo v ruski zgodovini pred moskovsko centralizacijo, dandanes pa je le »gubernskij gorod« in šteje le 18.000 prebivalcev. Znan je njegov »sobor«, jedna iz najstarejših ruskih cerkev, katero so v romanskem zlogu postavili v 12. stoletji italijanski mojstri; cerkev je jeden iz važnih dokazov, da si je zapadni vpliv že v takó ranem času prokrčil pot v Rusijo in celó takó daleč na severovzhod, ker Vladimir je za takratne ljudi lehko bil že konec svetá.

Dně 2. avgusta sem bil zopet v Moskvi, kjer sem ostal, da študiram bogate rokopisne zaklade nje knjižnic, rusko življenje in starino; poslednjo sem pri povratu čez mesto razumel zdajci dosti bolje nego prej. Sploh sem bil z razširjenjem svojega obzorca jako zadovoljen in ako sem le del njega podál tudi bralcem, tedaj je izpolnjen namen teh črtic.

Na grobu nádej.

10

Rane srčne leči
Sèn nam, božji sel,
Ki je v lek nesreči
Iz nebes prispel:
Kar nam je najdraže,
Kar nam je najdljè,
Duhu v snu prikaže
Luči se svetlè . . .

11.

Jutro se mladilo,
Kós je v séči pel,
Ko sem devo milo
Zadnjikrat objel.
Žalost, moja ptica,
Vzvila je perot,
Verna mi družica
Slà z menoj na pot.

12.

Oh, na tuji zemlji
Žalno mrè mi vdih,
Lahno ga po cvetji
Nosi vétrec tih —
V srce zubelj vrže
Amor nam netèč,
Kaj mu, da ne vgasne
Níkdar, níkdar več?!

L—j.

46*